

Zajištění daně

Institut zajištění daně se používá v případech, kdy hrozí teoretické riziko, že by daň nebyla odvedena vůbec, nebo v nesprávné výši, případně by byla těžko vymahatelná. Koho se zajištěná daň týká, kdo zdanění provádí a v jaké výši?

Institut zajištění daně se používá v případech, kdy **hrozí teoretické riziko, že by daň nebyla odvedena vůbec, nebo v nesprávné výši**, případně by byla **těžko vymahatelná**. Typickým příkladem je, když zahraniční osoba (nerezident) vykoná v České republice nějakou činnost, prodá majetek, dosáhne zde zdanitelných příjmů a jistota odvodu správné daně by byla malá.

Takový cizinec by pak měl dostat vyplacenu **v čistém pouze částku sníženou o výši zajištěné daně** v souladu s českými daňovými právními předpisy, zejména zákonem o daních z příjmů (dále jen „ZDP“).

Byť by se mohlo na první pohled zdát, že se může jednat o jistou diskriminaci zdaňování cizích státních příslušníků, a to i těch z Evropské unie (dále jen „EU“), tento **princip posvětil i Soudní dvůr EU**, s ohledem na princip sociální solidarity. Respektive přiznal právo státní politiky svým způsobem zvýhodňovat občany a firmy spadající pod danou státní daňovou politiku.

Za tímto účelem bylo **do českého daňového právního systému zavedeno tzv. zajištění daně**, které se **aplikuje pouze u příjemců příjmů** (poplatníků), kteří jsou **českými daňovými nerezidenty** (zjednodušeně řečeno, nemají na území ČR bydliště a ani se zde obvykle nezdržují, v případě právnických osob zde nemají sídlo ani místo svého vedení).

Vzhledem k tomu, že **daňový nerezident má v ČR jen omezenou daňovou povinnost**, a to pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky taxativně vyjmenované v § 22 ZDP, bude se týkat zajištění daně jenom těchto nerezidentů u těchto příjmů.

Daňové rezidentství jako takové se určuje v principu podle ZDP a za pomoci mezinárodních smluv o zamezení dvojího zdanění (dále jen „SZDZ“), pokud má takovou smlouvu ČR s danou zemí uzavřenou. SZDZ většinou zmírňují přísnost ZDP, takže **rezidenti ze smluvních států mohou mít „měkkí“ režim zdanění** než čeští nerezidenti z bezsmluvního státu.

Obecně příjmy nerezidentů ze zdrojů v ČR, které podléhají povinnosti přiznat a zdanit v přiznání k daním z příjmů, které by byly obtížně vymahatelné, podléhají právě tzv. zajištění daně, které má za úkol **provádět plátce příjmu** dle § 38e ZDP.

Zdanění provádí plátce příjmu

Aby bylo zaručeno příslušné zdanění v ČR s co možná minimální administrativní zátěží finanční správy a bez nutnosti využití mezinárodní výměny informací, přechylují ZDP a příslušné SZDZ dané zdanění na osoby odpovědné za zdanění příjmů nerezidentního poplatníka na rezidentního plátce příjmů.

Tím dojde k možnosti aplikovat vymahatelnost státní moci nikoliv u nerezidenta těžko dosažitelného, ale **přímo u rezidenta vyplácejícího daný příjem formou srážky daně**

z příjmů vypláceného nerezidentovi, která je **odvedena plátcem českému finančnímu úřadu za poplatníka** (nerezidenta).

Na sraženou částku, o kterou nerezident obdrží méně, **vystaví český finanční úřad potvrzení o zaplacené dani v ČR pro zahraniční subjekt**, který tak bude mít potvrzení o zaplacení daně a využití institutu **případného zamezení dvojího zdanění** v souladu se SZDZ a jeho národní daňovou legislativou, pokud by se na něj bilaterální smlouva vztahovala.

Na rozdíl od srážkové daně, která je konečná a nelze u ní uplatnit ve většině případů žádné výdaje, **umožňuje zajištění daně zahraničním poplatníkům**, kteří mají **povinnost podat v ČR příznání k daním z příjmů, využít zákonem povolené odečty a výdaje**, pokud tak učiní a podají řádně své příznání v ČR. Ze zajištěné daně se **může stát i vratitelný přeplatek**.

Není to tedy sankční zdanění, ale jak už sám název napovídá, jedná se pouze o **preventivní „zajišťovací“ zdanění** pro případ, že by nerezident nesplnil svou povinnost a příznání, které následně umožňuje využít všechny zákonné možnosti řádně daň v ČR vypořádat, nepodal.

Zajištění daně se neprovádí v následujících ojedinělých případech, třebaže by dle obecných zásad měla být daň odvedena a není provedena ani zálohová a ani srážková daň:

- u českých nerezidentů, pokud je poplatník rezidentem EU,
- je-li poplatník rezidentem smluvního státu a SZDZ neumožňuje příjem v ČR zdanit,
- maloobchodní prodej zboží a služeb nerezidentem ČR,
- nájemné placené fyzickými osobami za nemovitosti k bydlení.

Výše zajištění daně

Základní výše zajištění daně je dle ZDP **10 % ze zdanitelných příjmů**, z nichž není daň vybíraná srážkou podle zvláštní sazby daně. **Daň musí plátce zajistit při výplatě, poukázání nebo připsání úhrady ve prospěch poplatníka**, který není českým daňovým rezidentem, **nejpozději v den, kdy o dluhu účtuje** v souladu se zvláštními právními předpisy.

K zajištění daně **nejsou plátcí daně povinni** v případě, kdy je **záloha srážena z příjmů ze závislé činnosti**. Tato základní sazba daně se prakticky využívá nejvíce, a to z příjmů stálých provozoven v ČR a dále z prodeje a užívání nemovitého majetku na území ČR.

Daňové předpisy ještě znají další sazby zajištění daně ve specifických případech (1 %):

- **z příjmů z prodeje investičních nástrojů** (např. cenné papíry) podle zvláštního právního předpisu upravujícího podnikání na kapitálovém trhu,
- **z příjmů z úhrad pohledávky nabyté postoupením.**

Sazba daně z příjmů ve výši 15 % ze základu daně připadá na společníka veřejné obchodní společnosti („v. o. s.“) nebo komplementáře komanditní společnosti („k. s.“), který je fyzickou osobou – daňovým nerezidentem (poplatníkem podle § 2 odst. 3 ZDP). Pokud je poplatník **právníkou osobou – nerezidentem ČR**, použijeme **19% sazbu daně** dle § 21 ZDP. Částka zajištění daně se **zaokrouhluje na celé Kč nahoru**.

Technicky zajištění daně probíhá standardně tak, že nerezidentní poplatník má obdržet

příjem například ve výši 1 000 Kč. Při jeho výplatě, poukázání nebo připsání úhrady bude **plátce** (vyplácející daný příjem poplatníkovi) **účtovat o závazku zajištění daně dle výše uvedených procentních sazeb.**

Výjimku tvoří podíly na zisku v. o. s. a k. s., kde je **lhůta dva měsíce po uplynutí zdaňovacího období.** Následně po zaúčtování tohoto závazku plátce odvede zajištěnou daň na svůj finanční úřad do konce měsíce následujícího po měsíci, ve kterém vznikla povinnost zajištění daně srazit, a **současně podá tzv. hlášení plátce daně o provedení srážky zajištěné daně.**

Termín odvedení zajištěné částky daně

Termín odvedení zajištěné částky daně je do konce následujícího měsíce za předchozí kalendářní měsíc. Současně s odvodem částky zajištěné daně je plátce povinen **oznámit tento odvod správci daně.**

Na základě žádosti poplatníka (nerezidenta) **správce daně vydá „Potvrzení o zajištění daně sražené plátcem“.** O potvrzení může poplatník požádat i prostřednictvím plátce daně. Částka zajištění daně se **bez zbytečného odkladu převede** z osobního daňového účtu plátce **na osobní daňový účet poplatníka.**

V případě, že by **plátce nesrazil a neodvedl zajištění daně** a ani nerezidentní poplatník by v ČR neuhradil svou daň, která měla být zajištěna, bude tato **částka vymáhána na plátcí daně příslušným finančním úřadem včetně sankčních úroků.** Pokud by však nerezidentní poplatník svou daň v ČR uhradil, bude plátce daně sankcionován pouze sankčním úrokem z prodlení podle daňového řádu.

Poplatníkům **správce daně** může v odůvodněných případech **rozhodnout i o zajištění nižším nebo od zajištění upustit,** přičemž rozhodnutí je závazné pro plátce daně a proti tomuto rozhodnutí se nelze odvolat.

Autor: Ing. Filip Sinecký

12. 5. 2017

Zdroj: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/zajisteni-dane/>